

**‘Som forsvarer av
menneskets rettigheter,
kan jeg ikke være redd’**

Aiman Umarova tror Stefanusprisen vil gjøre henne tryggere.

Side 20-22

Zanzibar: Bygde tillit etter vald **2** | Nord-Korea: Rekordmange berga gjennom Kina **4**

Oman: Huskyrkja vart forboden. Konvertitten Rhana har bønefellesskap på Zoom **6**

Oman: Indiske kvinner har kyrkja som fellesskap. Pastor: – Dei er dei fremste kristne vitna **8**

**stefanus
alliansen**

sammen for de forfulgte

FRA VOLD TIL FRED

Sinte naboer ville først ikke vite av en kirke i nabolaget.

TEKST: HIDAYA DUDE, ZANZIBAR, TANZANIA

OVERSATT AV: ANNE M. GIHLEMOEN

■ I 2017, i en landsby på Zanzibar, solgte Hasina Hassan en bit av jordet sitt til en kristen nabo. Selv om Hasina var muslim, brydde hun seg ikke noe om at kjøperen hadde en annen tro. Men da kjøperen ga tomten i kollekt slik at de kristne kunne bygge en kirke i landsbyen, ble Hasinas naboer svært misfornøyde.

Dette er hovedsakelig et muslimsk samfunn, og de ønsket slett ikke noen kirke i sitt nabolag, og de ba Hasina heve kontrakten. Men Hasina stod på sitt: Tomten var kjøpt og overdratt på lovlig vis. Kirken ble bygget som planlagt, og kirkelige aktiviteter ble satt i gang.

Opprør

Sinte landsbybeboerne gjorde opprør. Under gudstjenester ble det kastet stein, søppel og poser fylt med avføring inn gjennom vinduene. En morgen kom menigheten til en kirke full av sand og stein som naboene hadde tømt gjennom vinduene.

Menigheten gikk til politiet, som tok saken opp med landsbylederen. Men det førte ikke til noe annet enn at kirken ble pålagt å ansette en vakt til å passe på. Dessverre ble det bare verre.

En dag tok vekten en gruppe jenter på fersken da de kastet stein på kirken. Han løp etter dem, og fikk tak i en av dem. I sinne dro han henne inn i kirken og rev av henne hijaben. Det satte fyr på nabolaget, og det ble et voldelig oppgjør der kristne og muslimer gikk til angrep på hverandre. Politiet fikk til slutt orden, men da var allerede flere skadd.

Religiøs fredsmekling

I sin søken etter en løsning hørte en i den lille menigheten at det fantes en tverreligiøs gruppe som

Hidaya Dude er selv muslim og holder kurs om trosfrihet og fred på Zanzibar og Pemba i Tanzania.

Foto: Anne Marken Gihlemoen

” Siden da har de kristne levd i fredelig sameksistens med sitt muslimske lokalsamfunn.

spesialiserte seg på fredsmekling mellom religiøse grupper. De hadde blitt kurset gjennom Stefanusalliansens afrikanske partner Procmura, og hadde tatt et nettkurs i trosfrihet som Stefanusalliansen har utviklet.

Gruppen ble tilkalt og samlet ledere fra både landsbyens moskeer og den lille kirken. Det var utfordrende å få de to steile sidene til å møtes. Men etter flere samlinger over en kopp te, klarte meklerne, som var både muslimer og kristne, å vise at man kan leve i fred med hverandre, gjennom tålmodighet og forståelse, selv om man har ulike stammer, religion og bakgrunn.

Siden da har de kristne levd i fredelig sameksistens med sitt muslimske lokalsamfunn. ■

Utgiver:

Stefanusalliansen

Adresse: Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:

23 40 88 00

Ansv. redaktør: Johannes Morken
jm@stefanus.no**Redaksjon:**Hilde Skaar Vollebæk
Marianne Haugerud
Eva Frydenborg**Framsidedfoto:**Aiman Umarova,
foto: Johannes Morken**Design:**

Von: Bendik Schøien

Trykk:

Kai Hansen Trykkeri

Opplag:

16 700

Gavekonto:

3000 14 57922

VIPPS:

19013

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året. Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podkast. Kontakt KABB:

kabb@kabb.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

I FRYKT FOR TO DIKTATUR

På flukt frå ein diktator risikerer desperate menneske å hamna i hendene til ein annan.

■ **Kvart einaste år** flyktar hundrevis av menneske frå Kim Jong-un i Nord-Korea til ein farleg lagnad under Xi Jinping i Kina. Nord-Koreas grense i sør, mot Sør-Korea, er hermetisk stengd. Den andre grensa i nord er mot Kina. Det er den vegen avhoppapar og flyktningar tek. Dei snik seg over grenseelva.

Farleg tvangsretur

Ei pandemi-stengd grense hindra Kina i å senda arresterte flyktningar tilbake til Nord-Korea, til ein av Kim Jong-uns brutale fangeleirar. Når grensa er opna igjen, sender Kina avhoppapar tilbake, stikk i strid med internasjonale rettsreglar. Diktatorar tek aldri slike omsyn.

I Kina hamnar mange flyktningar frå Nord-Korea i hendene på folk som utnyttar dei. Aller verst ute er dei kvinnene som blir utsette for menneskehandel og overgrep. Uansett må i praksis rettslause flyktningar gøyma seg, for å unngå tvangsretur.

Kina har dei siste åra bygt eit massivt overvakingssamfunn. Det er tett mellom kamera med ansiktsgjenkjenning. Dette gjer det farleg for flyktningar som verken har reisedokument, godkjent ID eller vaksinesertifikat. Det er svært risikofylt for flyktningar å ta seg rundt.

Kyrkjene gøymar folk

Dei einaste som verkeleg hjelper flyktningar i Kina, er kyrkjer av kristne med

koreansk-kristen bakgrunn. Så langt dei kan og vågar, gøymar dei flyktningar og hjelper dei for at dei skal overleva. Mange vågar mykje – med stor risiko.

Kina skjerpar undertrykkinga av og kontrollen med den registrerte Tre-sjølvs-kyrkja. Mange er tvinga til å setja opp kamera som overvakar kven som går i kyrkja. Forfølginga av uregistrerte kyrkjer er hardhendt. Fleire kyrkjer som har gøymt nord-koreanske flyktningar, blei stengde i 2023.

Xi Jinpings overvaking, undertrykking og forfølgning rammar svært mange i Kina. I vår samanheng rammar det flyktningar frå Nord-Korea. Vi vil vera eit talerøyr. Vi oppmodar folk til å be. Og vår partner Helping Hands Korea hjelper flyktningar frå eitt diktatur til å koma seg trygt ut av eit anna. Det er ei svært meiningsfull oppgåve som vi støttar.

I denne utgåva kan du lesa om ein risikofylt og hemmeleg, men viktig veg til fridom. ■

” Dei einaste som verkeleg hjelper flyktningar i Kina, er kyrkjer.

■ **Johannes Morken**
Redaktør

MASSIV OVERVÅKNING I KINA

Kinas massive overvåkning med ansiktsgjenkjenning gjør situasjonen for nord-koreanske avhoppere mer og mer krevende.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ – **Nord-koreanske flyktninger** i Kina må overleve i et samfunn med økende bruk av overvåkning og kunstig intelligens. De føler seg mer og mer utrygge. Det får dem til å sende nødmeldinger for å få vår hjelp den lange veien ut av Kina, sier Tim A. Peters. Han leder organisasjonen Helping Hands Korea (HHK) som Stefanusalliansen støtter.

Samtidig skjerper Kina undertrykkelsen av kirker. De godkjente Tre-selv-kirkene må installere overvåkingskameraer og henge opp bilder av president Xi Jinping og kinesiske flagg, for ikke å risikere stenging.

Stenges

Ledere for uregistrerte kirker blir i økende grad anklaget for økonomiske forbrytelser, fordi de samler inn penger til arbeid som, ifølge myndighetene, skjer i ulovlige organisasjoner. Store bøter må betales av dem som går i kirken.

– Dette angår i høyeste grad vårt arbeid for å evakuere nord-koreanske flyktninger. Kinesiske kirker spiller nemlig en nøkkelrolle for å sikre trygge steder for flyktninger. Flere

koreansk-kinesiske kirker som har beskyttet flyktninger, ble tvunget til å stenge i 2023, sier Peters.

Han er glad for at arbeidet likevel har gått så bra som det har gjort. I 2023 ble 149 nord-koreanske flyktninger som hadde kommet seg til Kina, berget. En hemmelig rute tok dem gjennom Kina og deretter gjennom land som Laos og Thailand, til sikkerhet i Sør-Korea. 49 av disse ble berget i operasjoner finansiert av Stefanusalliansen – fire flere enn i 2022.

Desperasjon

Mom Shin (34) og hennes niårige datter Soo-Huyn er to av de 49 nord-koreanske flyktningene som ble reddet til friheten med midler fra Stefanusalliansen.

I november 2023 kom nødpetet deres fra et sted i Kina. Moren fortalte at hun hadde vokst opp i en meget fattig familie i Nord-Korea. Som voksen orket hun ikke se at foreldrene konstant skulle være på sultens rand.

– Jeg ønsket å lette deres byrde. Mine foreldre fikk ett tonn ris fordi jeg – meget motvillig – lot meg selge til menneskehandlere som brud for en kinesisk mann jeg aldri hadde sett.

Da Mom Shin kom seg til Kina, viste det seg at mannen hadde en psykisk utviklingshemming. Han ble derfor grovt utnyttet og fikk hardt og elendig betalt

Overvåkningskameraer med ansikts-
gjenkjenning gjør at også flyktninger lever
enda mer utrygt i Kina. Foto: Shutterstock

arbeid. Som hans «kone» fødte Mom Shin en datter. Men i dyp fattigdom, nå i Kina, kunne hun ikke gi datteren et godt liv. I 2018 flyktet de fra mannen. I en stor by fikk hun arbeid på en møbelfabrikk. De to fikk sove på fabrikkens sovesal.

Da pandemien kom i 2022, ble hun kastet ut av fabrikken. Uten ID-papir fikk de heller ikke tatt covid-test, og de stod uten vaksinesertifikat. De måtte derfor leve i skjul. Mor og datter kom i kontakt med en kirke som hjelper flyktninger fra Nord-Korea. Kirken hjalp dem å overleve gjennom pandemien.

Men i 2023 fortalte kirken at de ikke kunne beskytte dem lenger, de var under press fra myndighetene. I november sendte Mom Shin nøddropet til Helpings Hands Korea. Hun fortalte at det var vanskelig å overleve. De var «isolerte og redde».

I slutten av november fikk de hjelp og kom seg trygt gjennom og ut av Kina.

– De uttrykte dyp takknemlighet. De har fått håp, sier Tim A. Peters. ■

Tim A. Peters leder Helping Hands Korea. Foto: Johannes Morken

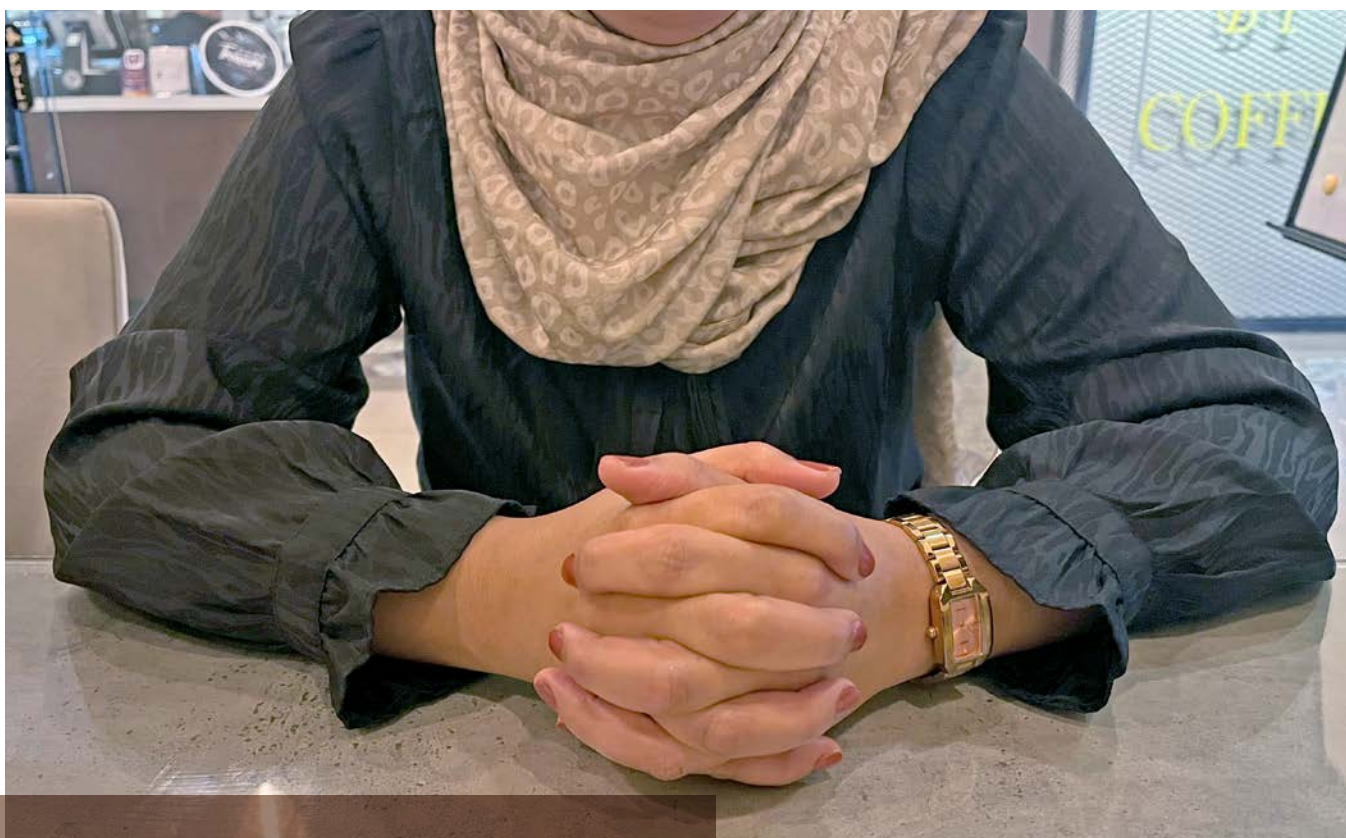

ENDA FLERE NØDROP

■ **Siden starten** i 1996 har Helping Hands Korea hjulpet et sted mellom 2500 og 3000 mennesker. Da pandemien slo til, måtte andre organisasjoner stenge sine fluktruter på grunn av kinesisk kontroll og hardere restriksjoner. Da kom enda flere nøddrop til Tim A. Peters og hans stab – de har kunnet holde sine nettverk og fluktruter oppe.

Ved utgangen av april 2024 hadde 753 nordkoreanske flyktninger blitt reddet bare siden starten av 2020. 54 av disse var hjulpet i sikkerhet i tre ulike operasjoner i mars og april 2024.

– Vi gir Herren æren, sier Tim A. Peters. ■

BØN PÅ ZOOM

Ein draum gav muslimske Rhana det første steget mot kristen tru. I dag er kyrkja hennar eit digitalt fellesskap.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, OMAN

■ **Rhana (44) var** ei overgitt muslim då ho i 1997 hadde ein draum om Jesus.

– Gud lærte meg til å seia «Eg elsker deg, Herre». Etter draumen vart eg berre nominell muslim.

Men ho våga ikkje fortelja nokon om opplevinga. Då ho seinare arbeidde for eit ektepar

Rhana har vore med i husgrupper som vart oppløyste då politiet fekk vita om dei. Rhana er ikkje det verkelege namnet.

frå eit anna arabisk land, såg ho at ein liten kross hang frå spegelen i bilen deira. Rhana spurte om trua deira.

Husgrupper forbode

– Dei fortalde at Jesus døydde på krossen for syndene våre. Eg bad og gråt. I vaken tilstand viste Jesus meg tre krossar, hans i midten skein. Eg byrja å tru på krossens realitet, som muslimar fornektar, fortel Rhana, som vart døypt i ei gruppe med Jesus-truande med muslimsk bakgrunn.

På eit avsett område i hovudstaden Muskat er det bygt ei protestantisk, ei ortodoks og ei katolsk kyrkje. Dit strøymer tusenvis av kristne gjestearbeidarar frå ulike asiatiske land. Dei som aldri vil få statsborgarskap i Oman, kan fritt oppsøkje kyrkjer og visa trua si.

Langt vanskelegare er det for folk som er borgarar av Oman. Rhana har aldri våga å oppsøkje ei kyrkje. Det kan skapa vanskar både for henne og kyrkja.

” Eg ber om at Gud
vekkjer opp den
muslimske verda.

Rhana i Oman

heller ikkje bli med. Rhana gjekk tungt inn og fekk ansvar for lovsongen.

Men etter tre år blei Rhana kontakta av politiet igjen, og ho fekk høyra at dersom ho ikkje slutta, ville ho mista arbeidet.

– Eg har ikkje mista jobben, men eg er heller ikkje forfremma.

«Elskar spørsmåla frå politiet»

Ein gong gav ho ein bibel til ein som bad om det. I nytt møte med ei politikvinne fekk ho beskjed om ikkje å gjera det fleire gonger.

– Eg elska spørsmåla frå politiet. Eg blei spurt om kvifor eg trudde på tre gudar. Eg bad om visdom og svarte politikvinna at ho sjølv både er politi, kone og mor. Gud er éin Gud med tre rollar: Far, Son og Den heilage Ande. Eg takkar Gud fordi eg klarte å seia dette.

Rhana fekk ingen fleire reaksjonar. Men kyrkjefellesskapet vart borte. Han som leia det, måtte dra frå landet. No var Rhana åleine.

I 2009 blei ho kalla inn til politiet. Ho vart spurt om kva som er religionen hennar. Ho svarte at ho trudde på Jesus. Ho blei spurt om ho var døypt. Rhana svarte med å spørja kva politiet meinte med dåp. Ei politikvinne spurte om ho var dukka under. «Eg kan ikkje symja», svarte Rhana, som forsikra om at ho ikkje hadde delt ut biblar. Ho fekk gå.

Starta husgruppe

Rhana kom i kontakt med andre med same tru og etablerte ei husgruppe. Dei møttest heime hos henne. I 2016 gav politiet gruppa beskjed om at dei ikkje kunne møtast slik.

– Politifolka sa at dei ikkje er mot oss kristne. Men vi kunne ikkje samlast i husgrupper. Eg svarte at eg som kristen må ha fellesskap og spurte om eg kunne gå i ei kyrkje. Eg fekk som svar at det var opp til meg.

Gruppa våga ikkje møtast meir. Rhana blei med i eit ikkje-registrert fellesskap med kristne frå ulike land. Dei andre omanske kristne kunne ikkje engelsk, somme våga

Alt skjer på Zoom

Då pandemien kom og landet blei stengt ned i 2020, gjekk «alle» over på den digitale plattformen Zoom med video-møte.

Som den einaste frå Oman, har Rhana sidan vore med i eit Zoom-fellesskap med folk frå nabolandet Dei sameinte arabiske emirata. Dei har bøn, song og bibellesing to timar kvar veke.

– Det er eit viktig fellesskap. Vi ber om at vi ein dag kan bli ei registrert gruppe som kan møtast i ei kyrkje, seier Rhana.

På arbeidsplassen lyttar Rhana til Bibelen gjennom øretelefonar. Ho må vera varsam. Ein mann ho veit kven er, delte ein gong ut biblar på dørmattene i eit område.

– Det var uklokt. Han hadde trengt gode råd om korleis det er lurt å dela bodskapen om Jesus.

Av tryggingssgrunar brukar vi ikkje det verkelege namnet hennar. Rhana er med i eit nettverk av Jesus-truande med muslimsk bakgrunn på Den arabiske halvøya, støtta av Stefanusalliansen. Ho har vore med på ein konferanse.

– Eg ber om at Gud vekkjer opp den muslimske verda, særleg Gulfen og Nord-Afrika. ■

FATTIGES MØTESTED

Kirken er fullsatt av fattige indiske gjestearbeidere. Det store flertallet er kvinner. Kirken er deres møtested i et fremmed land.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, OMAN

Det er lov å sitte på Starbucks og snakke med folk om tro. Det gjør vi ofte.

Pastor Joshua Bode

■ **Lovsangen lyder.** Kvinnene er kledd i hvite kjoler og fargerike sjal. For dem er det høytid hver gang de møtes i kirken.

De arbeider som hushjelper, gjerne med arbeidsdager på 16 – 17 timer. På fredagene har kvinnene noen timer fri og drar rett til kirken. Dit kommer de for å be, synge og høre preken på sitt eget språk.

Men de kommer også for å møte slekt og kjenninger fra landsbyen hjemme i India. Og noen kommer for å få hjelp i sin akutte økonomiske eller sosiale nød. Kirken er på mange måter et sentrum i de kristne gjestearbeiders liv.

Vi er i Den protestantiske kirken i Oman, i hovedstaden Muskat.

– Det er spennende å være kristen her i Oman. Vårt ansvar er å ta vare på det rommet som kristne gjestearbeidere har og som de trenger for å leve ut troen sin i et muslimsk land. Vi kan bli fjernet fordi vi er gjester, sier pastor Joshua Bode.

«De fremste vitnene»

Den protestantiske kirken her i Muskat huser samlinger og gudstjenester for 90 ulike språkgrupper, for gjestearbeidere fra mange land. Vi møter pastor Bode i lokalene til Bibelselskapet som har kontorer ved siden av Den protestantiske kirken. Bibelselskapet skaffer kirkene bibler og annen litteratur. Små forsamlinger bruker lokaler hos Bibelselskapet til gudstjenester.

Mens vi møter pastor Bode, er det i det store kirkerommet altså gudstjeneste for en av forsamlingene av indiske gjestearbeidere.

– Tituservis av kristne hushjelper arbeider og bor hos muslimske familier. Mange av dem vet ikke at de kan dele troen med folk de møter. De er redde for å bli kastet ut av landet, og de er her for å skaffe penger de kan sende til familien i hjemlandet. Det er et stort behov for å hjelpe dem til å leve ut og dele troen der de bor og arbeider. Det er de som er de fremste kristne vitnene her, sier Bode.

Bode har bodd og arbeidet i Oman i seks år. Hans egen kirke som har sendt ham ut, The Reformed Church in America, startet misjon for 130 år siden i en rekke land rundt Den arabiske golfen. Misjonen mislyktes nærmest totalt i å omvende muslimer, men hadde suksess med å bygge sykehus i flere land (se mer side 12-13).

– Vi kristne var her før oljen, derfor er vi gitt tillit. De vil ha oss kristne her. De forventer at vi praktiserer vår

tro. Vi vitner om troen i alt vi gjør. Friheten her er reell, selv om den ikke er det vi i Vest regner som religionsfrihet, sier Bode.

Sterkt sosialt press

Gjestearbeiderne på Den arabiske halvøy får aldri statsborgerskap i det landet de arbeider. At de er kristne, er uproblematisk. At folk fra ulike land i Asia konverterer fra hinduismen eller islam mens de er i Oman, er heller ikke problematisk. Men noe helt annet kan det være når Oman-borgere velger kristen tro.

I Oman er det lov å bytte religion. Konvertitter risikerer ikke livet. Men de kan bli utstøtt fra familie og lokalsamfunn.

– Det sosiale presset er sterkt, sier pastor Bode.

Han kan ikke fra sine seks år i Oman huske at noen konvertitter er døpt i de anerkjente kirkene.

– Vi kan døpe, men ikke i hemmelighet. Spørsmålet er hva folk sier til familien, sier han.

Bode påpeker at det er lov å snakke med Oman-borgere om tro.

– Det som ikke er lov, er forkynnelse, trusler, krenkelses, press eller fornærmelser for å få folk til å konvertere. Dersom vi snakker til folk på feil måte, kan det bli problemer – det vil si dersom vi får noen til å føle seg presset, eller noen tror vi presser noen til å skifte tro. Og dette gjelder for alle i Oman, uansett religion. Men det er lov å sitte på Starbucks og snakke med folk om tro. Det gjør vi ofte.

Bode sier at han møter folk som har drømt om Jesus og hatt syner av Jesus.

– Alle kan lese Bibelen på en Iphone. Så hvem vet hva som skjer her?

Huskirker ble forbudt

Frem til 2006 kunne kristne i Oman møtes i huskirker. Men da kom en lov om at alle religiøse møter måtte skje i godkjente gudshus. På tomter som er gitt av myndighetene, ble det bygget kirker. I hovedstaden Muskat er flere ortodokse kirker og en katolsk og en protestantisk kirke bygget. De er registrerte og godkjente. →

” Vi skal være kirke for dem (...) som har kirken som et hjem mens de sliter for å tjene penger de kan sende til familiene i hjemlandet.

Pastor Joshua Bode

Pålegget om at alle samlinger måtte skje i registrerte gudshus, gjelder både muslimer og kristne – og både gjestearbeidere og lokale kristne, påpeker Bode.

– Loven kom for å unngå muslimske samlinger over alt. Myndighetene er urolige for radikal islam, sier han.

Pastoren slår fast at kirkene kan gjøre mye, men langt fra alt som kristne kan gjøre i Vesten.

– Vi kan ikke kritisere regjeringen eller kreve et annet lovverk. Vi er ikke borgere av Oman, vi er gjester. Noen fra Vesten utfordrer rammene og både får og skaper problemer. Så drar de offer-kortet, konstaterer han.

En gang delte en ung amerikansk mann ut kristne traktater på et universitet i Oman. Han var på «hemmelig misjonsoppdrag».

– Vi ble kontaktet, og det var verken av universitetet eller politiet, og bedt om å snakke med ham, fordi utdelingen skapte negative reaksjoner, sier Bode.

Kirke innenfor rammer

Om kirkens rolle i Oman sier Bode:

– Vi skal være kirke for dem som har opplevelser av Jesus og som har kirken som et hjem mens de sliter for å tjene penger de kan sende til familiene sine i hjemlandet. Kristne her trenger hjelp og støtte til å dele sin tro. Men vi må gjøre det som fungerer, og vi må gjøre det innenfor de rammer som gjelder. ■

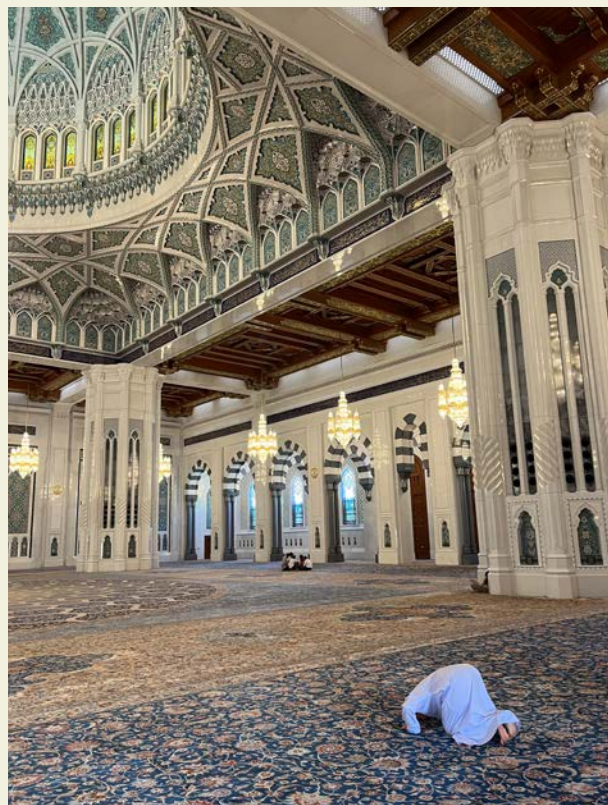
” Vi var her før oljen, derfor er vi gitt tillit. (...) De forventer at vi praktiserer vår tro.

Pastor Joshua Bode

– Det er kvinnene som arbeider som hushjelpere, som er de fremste kristne vitnene her, sier pastor Joshua Bode.

‘TROENDE MÅ LEVE I FRED’

En mann i bønn i Grand Mosque som ruver like utenfor sentrum av Muskat, hovedstaden i Oman.

■ **Pastor Joshua Bode** leder også freds- og dialogarbeidet på Al Amana-senteret. Dette er et senter som hans egen kirke, The Reformed Church in America, i sin tid opprettet.

– Dette er det eneste inter-religiøse senteret ledet av kristne i Oman, et muslimsk land i Golfen. Dette gjør senteret unikt, sier Bode.

Mest tid brukes på å skape gode forhold mellom kristne og muslimer, men også forholdet til hinduer og sikher vies tid.

– Vi troende må lære å leve i fred med hverandre, ut fra vår tro, sier Bode.

Som pastor i Den protestantiske kirken i Oman, arbeider Bode for at kirken skal ivareta det avgrensede indre selvstyret kirken har i administrative og økonomiske spørsmål. Han arbeider for gode rutiner også for pengetransaksjoner.

– Myndighetene vil ikke styre kirkene, men dersom vi ikke lykkes selv, må de gripe inn, sier Bode. ■

SØKJER KYRKJA FOR HJELP

K. Vijayakumar blei pastor på fulltid då han blei pensjonist.

Blant fattige indiske hushjelper som strøymar til den protestantiske kyrkja, er det også nokre som vert grovt utnytta av arbeidsgjevaren.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, OMAN

■ – **Somme får ikkje løn** når dei skal. Andre vert utsette for vald i heimane der dei arbeider, fortel pastor K. Vijayakumar (62).

Han er sjølv frå India og er pastor for telugu-språklege indiske kristne.

Konvertittar

Forsamlinga er ei av kring 90 som møtest i lokala til Protestant Church of Oman. 80 prosent av dei indiske kvinnene er blitt kristne etter at dei kom til Oman. I India var dei muslimar eller hinduar.

– Hushjelper som oppsøker kyrkja, kan ha vore offer for illegal rekruttering heime i India. Dei kan ha blitt lurte til å betala dyrt for visum og billett, men så har det ikkje vore jobb

her. Bakmenn tener pengar på å lura kvinnene, fortel pastoren.

«Ventilasjon»

Han seier at «gudstenestene er ventilasjon for kvinnene».

– Dei deler erfaringane sine. Sjølv når vi ikkje kan hjelpa, opplever dei trøyst her, fortel pastoren. Han legg til:

– Kyrkja er svært viktig. Også ikkje-kristne med problem kjem hit. Dei veit ikkje kvar dei skal gå, men så får dei vita om kyrkja. Vi prøver å visa dei Jesu kjærleik.

I nokre tilfelle oppsøker pastoren sponsoren for ei hushjelp. Sponsoren, som alle må ha, er ansvarleg for visum og legale rettar til gjestearbeidarar. Sponsoren er som oftast arbeidsgjevaren. Gjestearbeidarane får aldri statsborgarskap i landet dei arbeider.

– Sponsorane respekterer meg sidan eg er prest og fordi eg tek opp saker på varsamt vis. Slik får eg hjelpa nokre, fortel pastoren. ■

” Gudstenestene er ventilasjon for kvinnene.

Pastor K. Vijayakumar
i Oman

I resepsjonen på Kanad Hospital i Al Ain er det flere synlige plakater med Salme 91,14.

GRATIS BIBLER PÅ SYKEHUS

Den muslimske herskeren i Abu Dhabi ble så begeistret for et misjonssykehus i et naboland at han sørget for å få bygget et slikt sykehus i sitt eget land også.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, KUWAIT, ABU DHABI OG OMAN

■ **Den fascinerende historien** om misjonssykehus i muslimske kongedømmer på Den arabiske halvøya startet for 130 år siden. På slutten av 1800-tallet sendte American Reformed Church misjonærer til flere land. De ville omvende muslimer til kristen tro.

Men misjonærene mislyktes i å omvende muslimer. Riktig nok ble det en liten nasjonal kirke i Oman. Men den forsvant på 70-tallet.

Bygget sykehus

Men misjonen hadde stor suksess på et annet felt: Det ble bygget flere sykehus. De kom til å få en viktig rolle i helsetilbudet. Og de skaffet misjonen venner.

» Misjonen hadde stor suksess på et annet felt: Det ble bygget flere sykehus.

Sykehusene i Oman og Kuwait er senere overtatt av regjeringene. Men misjonssykehuset i Bahrain er høyst oppegående og sterkt ønsket.

– Her i Oman snakkes det fortsatt om legene fra misjonssykehuset, forteller pastor Joshua Bode. Han er utsending fra The Reformed Church in America.

Varige vennskap

Vennskapene som sykehusene skapte, ble viktig da oljealderen kom. Da åpnet golfmonarkiene grensene for millioner av gjestearbeidere. Mange er kristne fra land som India, Nepal, Bangladesh og Filippinene. Gjestearbeiderne får aldri statsborgerskap. Men kirker som bygges på tomter gitt av monarkiene, gir dem et hjem. Men det er tidvis trangt, siden det er for få kirkebygg i forhold til den store tilstrømmingen.

Sykehuset i Bahrain ble i 1960 modell for et sykehus i Abu Dhabi, et av de syv forente arabiske emirater. Byen Al Ain er fødested for herskerfamilien i Abu Dhabi. Emiren var bekymret for høy spedbarns- og mødredødelighet. Han var inspirert av misjonssykehuset i Bahrain der han selv fikk helsehjelp. Emiren ville derfor få bygget et slikt sykehus i Al Ain også. Det amerikanske legeekteparet Pat og Mary Kennedy bygget opp Oasis Hospital.

«Følge Jesu lære»

Sykehuset som i dag heter Kanad Hospital, er eid av den amerikanske organisasjonen True Sojourners som, ifølge sykehusets nettside, har som mål «å flittig streve etter å følge Jesu lære».

Dagens emir, sjeik Mohamed bin Zayed Al Nahyan, ble i mars 1961 det tiende barnet som ble født på sykehuset. På et bilde i en utstilling i sykehusets første etasje holdes han av den høyt respekterte misjonslegen Mary Kennedy.

Jesu ord om det levende vann er det aller mest synlige bibelverset på Kanad Hospital.

Tre emirer har i tur og orden hjulpet sykehuset, som er naboen til den protestantiske kirken, gjennom økonomisk krevende perioder.

På en rekke steder på sykehuset ligger en åpen bibel. Disse kan hvem som helst ta med, gratis. Da kjøper sykehuset nye bibler fra Bibelselskapet – i alle fall hundre i året.

Like ved inngangen renner det vann rundt en stor messingplate med et vers fra fjerde kapittel i Johannes-evangeliet, skrevet på arabisk og engelsk:

«Kristus sa:

«Den som drikker av dette vannet, blir tørst igjen. Men den som drikker av det vann jeg vil gi ham, skal aldri mer tørste. Det vann jeg vil gi ham, skal bli en kilde i ham med vann som veller fram og gir evig liv.»

Evangeliet». ■

Rajesh og Mine fortel at dei og husgruppa deira kvar einaste veke møtest på den opne plassen bak dei på biletet. Lovsong med instrument, bøn og deling av noko frå Bibelen er faste innslag.

SÆLE ER DEI FATTIGE

Dei er fattige, underbetalte og langt heimanfrå halvtanna år i strekk. Fellesskapet i trua held dei oppe.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, DUBAI

■ **To unge, kristne menn** frå Nepal møter oss i ein leir for gjestearbeidarar. I overfylte hybelhus et og søv dei. Arbeidsvekene er 70-80 timar, med ein times reisetid kvar veg til arbeidet.

– Gud leier oss og styrkjer oss, fortel Rajesh Nepali. Han arbeidar som lagerassistent. Rajesh besøkte kona i 50 dagar etter å ha vore i Dubai i halvtanna år. Han har vore heime to gonger. Til jul dreg han heim for godt, han vil finna arbeid der familien er.

Kameraten Mine Raji har i fire år arbeid som vakt. Han har 12 timars arbeidsdagar og arbeider ofte også på søndagar for å tena nok. Men begge to dreg alltid i ei kyrkje på søndagskveldane. Kring 35 frå deira del av arbeidsleiren set seg i ein buss til nabo-emiratet Sharja. Minst 350 kristne frå Nepal møtest, og nye kjem til.

Viktig å møtast

– Kristne som kjem frå Nepal til Dubai, brukar ei Facebook-gruppe for å finna ei kyrkje. Det er blitt meir viktig for oss å møtast enn det var i

Nepal. Langt heimanfrå treng vi eit fellesskap. Åndeleg liv er svært viktig for oss her.

Rajesh og Mine og innpå 25 andre møtest laurdagskveldane til cellegruppe på ein open plass mellom blokkene.

– Vi syng og lovprisar. Ein av oss deler noko frå Guds ord.

Rajesh og Mine viser oss ein video av song, gitarspel og trommer.

– Folk som går forbi, stoppar opp. Strengt tatt er det forbode med møte utandørs. Men så lenge vi ikkje plagar naboane, grip ingen inn. Vi har aldri hatt problem.

På onsdagar arrangerer kyrkja i Sharja digitalt møte for leiarar.

– Eg koplar meg på der eg er, fortel Rajesh.

Rajesh tener 2400 AED i månaden, det svarar til vel 7000 kroner. Han sender så mykje pengar han kan heim til kona. Kameraten som ikkje er gift, sender pengar til søstrene sine.

Elendig betalt

Det er Bibelselskapet i Dubai, ein del av Bibelselskapet i Den arabiske golfen, som hjelper Magasinet Stefanus med avtaler i to arbeidsleirar. Frå møtet med dei to frå Nepal dreg vi vidare til ein annan arbeidsleir. Der møter vi ei gruppe på ti menn frå den sørlege indiske delstaten Andhra Pradesh. Dei – og kring 20 andre – får låna eit eige rom til gudstenester, sidan dei er så mange.

Arbeidsdagane på byggeplassane er 12 timar, med ein times matpause. I tillegg kjem ofte overtid. Dei må opp klokka 4. Bussen går klokka 5 om morgonen, og reisevegen tek ein time. Når dei kjem heim, kokar dei mat, vaskar opp og søv.

Løna er under 1000 AED i månaden, mindre enn 3000 kroner. Ikkje sjeldan tek dei fleste åtte timar overtid på søndagane for å spe på løna.

To tredelar av løna sender dei heim. Resten går til mat og telefonar heim.

– Eg sparar for å betala skulepengar for barna, fortel ein.

– Eg byggjer hus og treng pengar for å betala lånet, fortel ein annan.

Løna er den same som for 15 år sidan, men alt er dyrare. Mennene tek ofte åtte timar overtid på søndagar – før dei dreg til gudstenesta. I dei varmaste månadane, med 40-50 graders varme, får dei tre timar kvile i ei kvilesone.

– Ingen protesterer mot løn og arbeidsvilkår, då veit dei at dei blir sende rett heim.

Dei syng takkesong

Konene bur i India med ansvar for eitt eller fleire barn. Karane har ferie ein månad i året og dreg heim enten

Kona mi ber meg koma heim.

Indisk gjestearbeidar i Dubai.

ein gong i året eller ein gong kvart anna år. Ein mann på 44 har vore i Dubai i 23 år. Dottera på ti år ser han kvar dag på videochat.

– Kona mi ber meg koma heim, fortel mannen. Både han og dei andre var kristne då dei kom.

Mange har vore i Dubai åtte til ti år.

Hinduar og muslimar frå den same delstaten lever i fred med kvarandre og med dei kristne – i Dubai er alle gjester. Det hender at ein hindu kjem innom møta som gruppa har fredag og søndag frå åtte til ti om kvelden.

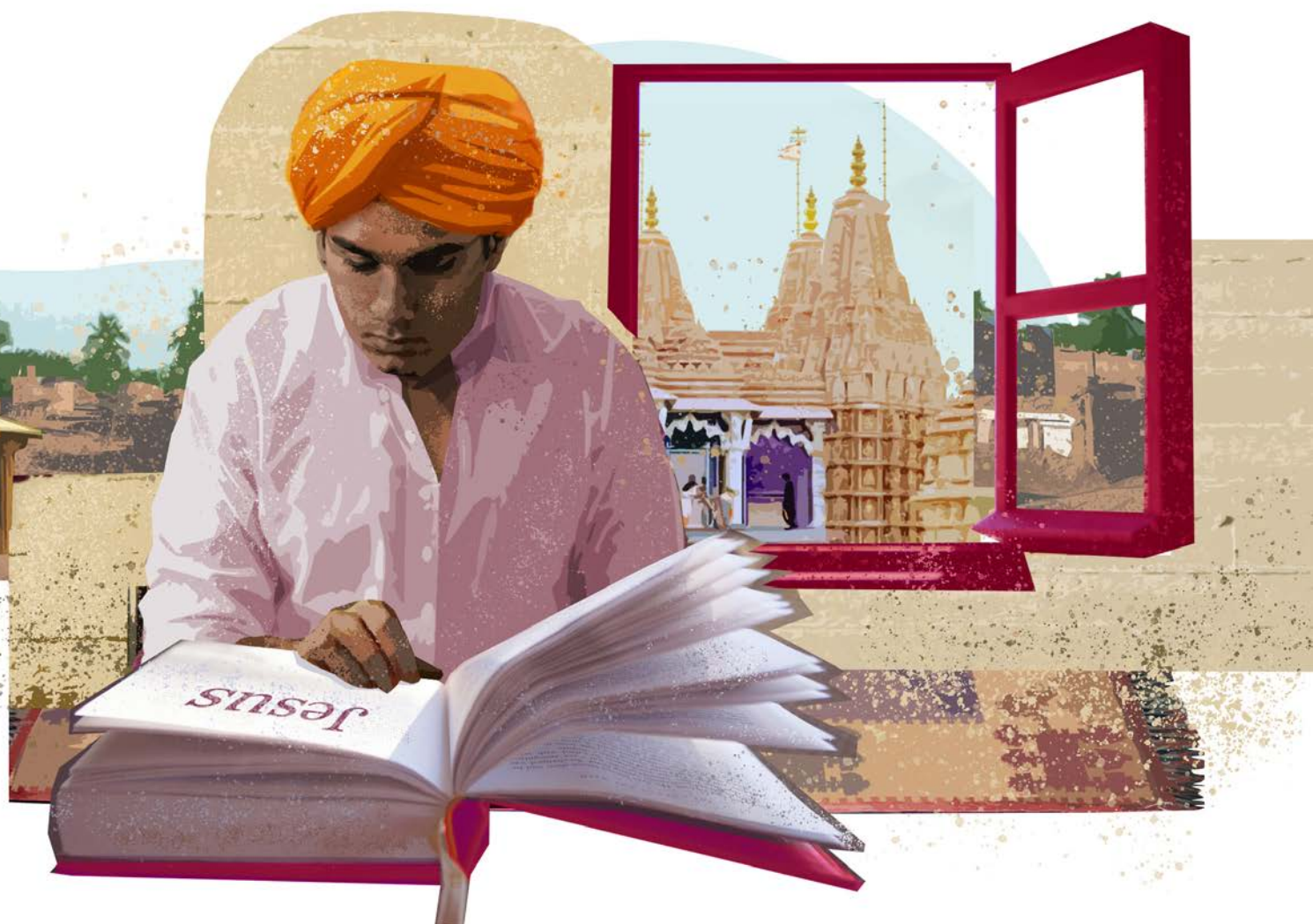
Dei har ingen instrument og syng utan. Vi spør om dei kan ta ein song. Ein av mennene reiser seg, tek ei songbok og syng føre.

Kva dei ti fattige mennene syng?

Dei syng ein takkesong. ■

Dei har vore i Dubai i åtte-ti år, somme meir, langt frå koner og barn. Gudstenesta er samlingspunktet.

HINDUER TIL KRISTEN TRO

Stefanusalliansens partner i Bangladesh fokuserte lenge på å nå muslimer. Nå kommer også hinduer til kristen tro.

TEKST: STEFANUSALLIANSEN

ILLUSTRASJON: MORTEN RAVNBØ

På tross av vanskelighetene har Allah gitt oss muligheten til å tilbe ham, forkynne hans ord og tjene hans barn.

Pastor Mehedi

■ **Mehedi**, som ikke er hans egentlige navn, leder en bevegelse av flere tusen Jesus-troende muslimer i Bangladesh: De tror på Isa Masih, deres navn for Jesus.

De har en klassisk tro på evangeliet og kristne dogmer. Men de har valgt å beholde sin kulturelle identitet som muslimer. Noen fortsetter å gå i moskéen for ikke å bli definert ut av lokalsamfunnet. De omtaler Gud som Allah.

I mange år var det altså muslimer Stefanusalliansens partner rettet seg mot.

Hinduer til tro

Men i 2021 ble vår Mehedi også introdusert for noen hindu-ledere som «tørstet etter Allahs ord». Det ble ansatt en egen evangelist for å undervise dem. I 2022 tok 20 av disse imot Isa Masih. I april 2023 ble de og enda fem til døpt.

«Nå er de kjent i samfunnet som kristne og ikke hinduer. Hver søndag samles de til gudstjeneste», skriver Mehedi. De ber om at det skal bli bygget et bedehus for dem, siden de bare har en trang veranda å samles på.

Disse Jesus-troende i Bangladesh er meget fattige. Som de aller fleste andre lider de under en katastrofal økonomisk situasjon som følge av Ukraina-krigen. Livet for alle fattige er i dag langt verre enn det var under pandemien.

Nettverket som Mehedi leder, ga i fjor mathjelp til nær 500 lutfattige familier som ikke ville klart seg uten. De ga penger til 200 familier slik at barna kunne fortsette på skolen: De var på vei ut av skolen på grunn av økonomisk nød.

Møter ekstremisme

De som tror på Isa Masih, lider dessuten under voksende intoleranse og ekstremisme.

«På tross av vanskelighetene har Allah gitt oss muligheten til å tilbe ham, forkynne hans ord og tjene hans barn», skriver Mehedi i sin rapport for 2023.

Pastor Sahil (som ikke er hans egentlige navn) og et annet familiemedlem ble i fjor sommer kalt inn til et møte i moskéen i sin egen landsby etter fredagsbønnen. Lederne var sinte fordi de to hadde delt om Isa Masih til muslimer. De fikk klar beskjed: Dersom de fortsatte å fortelle om Isa Masih, ville de bli jaget fra landsbyen.

Senere på året kom Sahil hjem fra markedet med noen tepper som skulle deles ut til fattige. Han ble stoppet på veien av en gruppe som startet å krangle med ham. Mennene bad ham gå til lederen for det lokale rådet. Sahil ble anklaget for å ville gi tepper til fattige for få dem til å konvertere.

Måtte flytte

Moské-lederen tok senere på dagen med seg en stor gruppe hjem til Sahil. Noen ropte at huset burde brennes ned, andre at han burde bli banket opp fordi han prøvde å konvertere mennesker.

Lederen spurte Sahil om teppene. Han tvang Sahil til å gi ham telefonnummeret til Mehedi. Den lokale muslimske lederen snakket høflig med Mehedi på telefonen. Mehedi forklarte: «Du vet at det er vinter, det er hardt for de fattige. Vi prøver vårt beste for å støtte fattige. Jeg vil være glad hvis du som leder kjøper noen flere tepper og deler ut alle teppene blant de fattige.»

Lederen befalte Sahil å distribuere teppene blant dem som var til stede. Men Sahil nektet siden dette ikke var de fattigste. Lederen ble da så sint at han ville slå Sahil, men noen reddet Sahil. Lederen ropte: «Nå forstår vi at du virkelig har blitt kristen. Snart vil du måtte lide konsekvensene.»

Sahils familie lever for tiden i kaos, forteller Mehedi.

– De er isolert i samfunnet. De har gjort sitt beste for å bygge gode relasjoner med samfunnets ledere, men har ennå ikke lyktes, forteller han og ber om forbønn for familien. ■

BANKA OPP AV TALIBAN

*Zara og mannen flykta frå Afghanistan då Taliban nærma seg Kabul i 2021.
Dei vågar seg ikkje tilbake.*

Mannen blei banka opp av Taliban. Det kristne ekteparet flykta frå Kabul like før dei svartkledde islamistane på sjokkarta vis tok over den afghanske hovudstaden.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, TADSIKISTAN

■ – **Guds kjærleik held** oss oppe, seier «Zara» til Magasinet Stefanus. Av tryggingssgrunnar kan vi ikkje bruka det rette namnet hennar.

Vi møter Zara i ein liten by utanfor Dusjanbe, hovudstaden i Tadsjikistan. Ho deler historia si i eit hus som vert brukt av kristne som stiller opp for afghanske gitar og kvinner. Dei flykta til nabolandet i nord då Taliban på sjokkarta vis på nytt tok makta i Afghanistan.

Møtte kristne i Kina

Zara og mannen var muslimar. Mannen var forretningsmann. På ei av dei mange forretningsreisene til Kina, nabolandet i aust, kom han i kontakt med kinesiske kristne.

– Han opplevde kjærleik. Det delte han med meg då han kom heim, fortel Zara. Etter ei tid tok bae to imot Jesus. Det skjedde i 2016.

– Med Kristi kjærleik i hjarta kunne vi elska andre. Vi prøvde å praktisera trua ved å visa andre kjærleik og gav bort ti prosent av inntektene frå forretningsverksemda, legg ho til.

Men paret fortalde ingenting til slektningar. Då dei fekk spørsmål om kvifor dei ikkje gjekk i moskéen, forklarte dei at dei måtte ta seg av barna.

– Vi visste at livet vårt stod i fare dersom naboane fekk vita at vi hadde skifta tru. Vi kjende ingen andre kristne.

I staden følgde Zara, mannen og barna den kristne TV-kanalen SAT-7.

Banka opp av Taliban

Mannen delte trua med nokre kollegaer på reiser til Kina. Dette kom Taliban for øyra. Mannen vart oppringt og bedt om å stilla i Kandahar, den sørlege byen i Afghanistan der dei mest konservative og dei mektigaste Taliban-leiarane har hovudsete.

– Mannen min vart redd. Han svarte at han ikkje kunne, at han var oppteken med arbeid. Han spurte kvifor han skulle dra. Svaret var at han ikkje trengde vera redd, men at dei hadde spørsmål om kva han hadde med seg heim frå Kina.

Møtet med Taliban skjedde i staden i byen Ghanzi langt nærare Kabul.

” Han opplevde kjærleik hos dei kristne i Kina.

Zara frå Afghanistan

” Vi mista hus og jobb og er redde. Vi har berre Herren og døtrene våre.

Zara frå Afghanistan

– Der blei han banka opp og slått medvitslaus. Han har framleis arr på kroppen. Han vakna igjen på sjukehuset. Sjøføren fortalde han at Taliban hadde bede han køyra dit fordi dei trudde mannen var død. Legane sende han til eit sjukehus i Kabul. Ei blokkering i hjernen vart fjerna, fortel Zara.

Heime igjen kom det alvorlege trugsmål over telefon og på døra. Dei flytta med dei to døtrene sine tre gonger mellom 2019 og 2021. Mannen måtte slutta å arbeida.

Flykta frå Taliban

Då rykta kom om at Taliban var på veg mot Kabul, vart dei redde for alvor. Tre månader før Taliban tok over hovudstaden i august 2021, drog familien frå landet, med fly til Dubai. Derifrå gjekk ferda til Tadsjikistan.

I ein park i Dusjanbe møtte Zara ein utlending. Ho tok mot til seg og spurte om han var kristen. Mannen sa ja. Zara og mannen byrja å lesa Bibelen saman med han og kona hans.

– Vi blei med i ei huskyrkje. Under eit møte rekte døtrene våre, som då var 14 og 16 år, opp hendene og sa at dei også ville bli døypte. Det hadde dei ikkje sagt til oss på førehand.

Det er mange afghanske flyktningar i den vesle byen i Tadsjikistan. Zara og mannen er blitt ropte «kafir» etter på gata – det er eit nedsetjande ord som vert nytta om ikkje-muslimar.

«Vi viser kjærleik»

Ein dag vart mannen dregen i skjorta av ein annan afghanar som bryskt sa: «Kvifor dreg du folk til Jesus? Kvifor har du gitt biblar til folk?»

– Vi veit at det er folk som hatar oss. Men vi ber for folk og deler trua med nokre av dei vi møter når vi går frå dør til dør og spør kva folk treng av hjelp. Fordi vi viser kjærleik til andre, gjer folk oss ikkje noko vondt. I ein heim vi besøkte, bad vi for ei kvinne – ho ville bli beden for. Mannen hennar vart sint og spurte kva vi var ute etter. Vi svarte at vi kom på besøk for å hjelpa og at vi ikkje krev at nokon blir kristne.

– Har de håp om å venda tilbake til Afghanistan?

– Nei, ikkje no. Vi mista hus og jobb og er redde. Vi har berre Herren og døtrene våre, seier Zara. ■

I tillegg til prispenger på 10 000 euro fikk Aiman Umarova en due og et prisdiplom. Foto: Anne Marken Gihlemoen

‘JEG KAN IKKE VÆRE REDD’

– Den som er redd, kan ikke være forsvarer for menneskerettighetene, sier årets vinner av Stefanusprisen.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Aiman Umarova**, ledende advokat for menneskerettigheter i Kasakhstan, ble forsøkt drept i en fingert bilulykke. Midt i en rettssak truet en dommer henne med fengsel fordi Umarova påpekte at dommeren selv brøt loven.

– Er du fortsatt villig til å risikere livet og friheten?
– Jeg prøver ikke å tenke på det. Jeg forsvarer mine klienter. Jeg tar de vanskeligste sakene, de politisk motiverte. Den som er redd, kan ikke forsvare menneskerettighetene, sier Umarova til Magasinet Stefanus.

«Dypt takknemlig»

Den 13. mai fikk hun overrakt Stefanusprisen 2024 under en seremoni i Oslo.

– Jeg er dypt takknemlig. Prisen forteller meg at folk i Norge har samme verdier og de samme standarder for menneskerettigheter som jeg har. Stefanusprisen vil gjøre meg og andre advokater tryggere.

Under seremonien sa hun at hun blant annet «dediserer prisen til det kasakhstanske folk».

– Majoriteten støtter meg. Stefanusprisen skaper håp. Sammen kjemper vi oss nærmere rettferdighet og verdighet. Sammen er vi er ustoppelige.

I 2018 ble Umarova tildelt International Women of Courage Award, som årlig deles ut av USAs

” Stefanusprisen vil gjøre meg og andre advokater tryggere.

Aiman Umarova

Aiman Umarova sammen med (f.v.) professor Gregory M. Reichberg og biskop Ingeborg Midttømme fra priskomiteen. T.h. utviklingsminister Anne Beathe Tvinnereim som overrakte prisen. Foto: Johannes Morken

utenriksdepartement til kvinner som har vist heltemot og offervilje. Men knapt noen i hjemlandet vet dette. Ingen kasakhstanske medier formidlet noe om denne prisen.

Men utdelingen av Stefanusprisen er bredt omtalt, også i store nasjonale medier. Nærmere 15 medier omtalte prisen bare mens Umarova var i Oslo. Hun fikk mange gratulasjoner – fra kolleger og offisielle representanter.

Har fått håp

Umarova fester et visst håp til president Qasym-Jomart Toqaev, som i 2019 tok over etter Nursultán Nazarbaev, som trakk seg etter nesten 30 år.

I første omgang så det ille ut. I januar 2022 slo sikkerhetsstyrkene brutalt ned fredelige demonstranter som protesterte mot valget. Voldsmenn ble plantet blant de fredelige og brukt som påskudd for bruk av makt. Dette ble dokumentert av en gruppe Umarova etablerte.

I dag er situasjonen for henne selv annerledes. Presidenten har invitert henne med i flere nasjonale komiteer på menneskerettighetsområdet. Under et arrangement i mars var Umarova blant dem som ytret seg. Mens andre vegret seg for å si noe negativt, snakket Umarova om kritikverdige forhold i politi- og rettssystemet og om sine egne erfaringer. Etterpå var det presidentens tur.

– Han anerkjente mitt følelseladde innlegg og sa at «jeg støtter kritikken din». Og han la til at «jeg kommer til å gi en ordre om at folk skal jobbe med disse spørsmålene», forteller Umarova til KPK.

Krevende prosess

Hun vet det vil ta tid. Rettsvesenet i Kasakhstan er ikke uavhengig av det politiske systemet, slik det er i Norge.

– Dessuten er mange i sikkerhetsstyrkene og administrasjonen fortsatt den forrige presidentens folk.

Det er ikke enkelt å vite hvem som er hvem, heller ikke for en advokat, forteller Umarova til Magasinet Stefanus.

– Det har vært en bedring i menneskerettsspørsmål i Kasakhstan. Men vi trenger en virkelig endring av hvordan lovene håndheves. Det er veldig vanskelig å snu, sier Umarova.

Før trodde hun det ikke hadde noen hensikt å snakke med myndighetene. Etter at Toqaev ble president, har Umarova skiftet mening.

– Nå vil jeg delta. Jeg har tro på at jeg kan være med og skape endringer i samarbeid med myndighetene. Derfor svarer jeg alltid ja når de spør om råd, sier hun.

Hun forteller at det ofte er mangel på grunnleggende kunnskap om menneskerettigheter i statsapparatet. Umarova mener at hun kan bidra.

Om sin grunnleggende motivasjon sier Aiman Umarova:

– Det som driver meg, er å se at det nytter å ta en sak. Kanskje er det mitt arbeid som advokat som faktisk gjør at politiet registrerer en anmeldelse og starter en etterforskning. ■

” Vi trenger en reell reform, en virkelig endring av hvordan lovene håndheves.

Aiman Umarova

Frykter Putins makt

■ **Aiman Umarova** sier at Kasakhstan er ved et historisk vendepunkt. Men landet, som ikke er en mektig stat, har et stort problem, påpeker hun.

– Vi har to store naboer: Russland og Kina. Gud har gitt oss våre naboer, vi kan ikke velge.

Ikke minst frykter Umarova påvirkningen fra Russland og president Putins makt.

– Deler av sikkerhetsapparatet vårt er utdannet i Russland, sier hun. →

” Deler av sikkerhetsapparatet vårt er utdannet i Russland.

Aiman Umarova

Sikkerhetsstyrkene i Kasakhstan slo ned fredelige demonstrasjoner etter at voldelige elementer som samarbeidet med sikkerhetsstyrkene, infiltrerte.

Foto: Shutterstock

Etter den fullskala invasjonen i Ukraina har Putin forsøkt å få de sentral-asiatiske naboenes støtte. Umarova forteller at mange frykter at Russland vil okkupere også Kasakhstan, dersom Putin vinner over Ukraina.

– Vi håper det ikke vil skje, sier hun.

Støtter kamp mot ekstremisme

Under intervjuet i Slottsparken i Oslo henger et politihelikopter over oss. Det ivaretar sikkerheten under et fredelig dansk kongebesøk. Lyden er en påminnelse om

situasjonen i land med helt andre utfordringer. Selv er hun glad for tiltak for å hindre vekst i islamsk ekstremisme i hjemlandet.

Nyhetsjeneresten Forum 18 skriver at i 2023 fikk rundt 200 mennesker i Kasakhstan administrative straffer for utøvelse av sin trosfrihet. Det handler om religiøs praksis som ikke er forhåndsgodkjent – som å samles på steder som ikke er godkjent, å dele ut ikke godkjent religiøs litteratur eller å gi barn trosopplæring.

Umarova sier at det er et stort problem at mennesker straffes for sin trosutøvelse. Hun fører selv saker for mennesker som er virkelige offer for brudd på trosfriheten.

«Vanskelig å vite»

Umarova presiserer at hun ikke kjenner navnene til de rundt 200. Og hun sier at det ikke er lett å forholde seg til alle saker.

– Da sikkerhetsstyrkene i januar 2022 slo ned fredelige demonstrasjoner, samarbeidet noen religiøse ledere med sikkerhetsstyrkene, mens andre ikke gjorde det, sier Umarova og fortsetter:

– Heller ikke for meg er det lett å skille mellom dem som virkelig er ofre for brudd på trosfriheten og som lider i møte med maktaparater, og dem som ikke er offer, men som later som det. ■

INNSYN | BARN

Barn hjelper barn

■ **Søndagsskolen i Hafrsfjord** har et stort hjerte for barn andre steder i verden. Til inntekt for Stefanusalliansen gir barna kollekt på samlingene, samler panteflasker og lager kafé. Så langt i år har de klart å samle inn 5 000 kroner.

Pengene går til Stefanusbarna som bor på søppelfjellet i Kairo. «Engasjementet er stort, og det var ekstra stas å selge lapper, kaker og kaffe på kirkekaffen, og alle inntektene gikk til prosjektet,» forteller menighetspedagog Silje Marøy Skogerbø.

Stefanusalliansen takker både barn og voksne for et fantastisk engasjement. ■

Barna på søndagsskolen i Hafrsfjord i Stavanger er glad i å støtte barn i Egypt. Foto: Hafrsfjord menighet

Rettferdighet for dem som lider,
kan skimtes når vi **ser** hva som foregår.

The image shows a smartphone displaying a campaign page. At the top is an eye icon and the text 'BREV FOR TROSFRIHET'. Below is a portrait of Johannes Morken. At the bottom of the phone screen, it says 'PÅ E-POST fra Johannes Morken'. To the right of the phone is a circular QR code with the text 'SKANN med mobilkameraet ditt her' and 'PÅMELDING'. The background is a word cloud with terms like 'urett', 'kamp', 'trosfrihet', 'forfulgt', 'fengslet for sin tro', 'tortur', 'håp', 'kjærlighet', 'på flukt', 'rettferdighet', 'menneskerettigheter', 'dødsdømt', and 'frihet'.

SE HVA SOM FOREGÅR

Bli abonnent på BREV FOR TROSFRIHET på e-post.

Få siste nytt fra kampen for trosfrihet i verden, det viktigste fra nyhetsbildet og Stefanusalliansens partnere rett i din e-postkasse. Meld deg på webadressen: kampanje.stefanus.no/brev-for-trosfrihet/ eller skann over QR-koden med mobilkameraet ditt og registrer deg på nettsiden. Du vil motta nyhetsbrevet ca. hver 14. dag. Abonnementet er **GRATIS**, og du kan når som helst melde deg av. **Takk for at du bryr deg om de forfulgte!**

Scenen var satt for en tragedie

«Vi er helt vanlige muslimer og kristne som har vokst opp med usannhetene som skaper konflikt. Gjennom kursene blir vi mytekusere og fredsskapere,» forteller HIDEYA DUDE, frivillig kursholder for Stefanusalliansens partner Procmura i Tanzania.

De kristne i den lille landsbyen var så takknemlige: De hadde fått sin egen kirke! Endelig hadde de sitt eget sted vekk fra det de mente var besatte muslimske naboer. De var oppdratt til å tro at det bodde onde ånder i hijaben. Kirken var en enkel murbygning, med store åpne vinduer uten glass eller skodder. Det gav god gjennomlufting i den fuktige Zanzibar-heten og sangen hørtes godt på utsiden.

Men de muslimske naboene til kirken var forferdet! En av deres egne hadde forrådt dem, og solgt et stykke jord til en kristen. Og nå var det attpåtil bygget en kirke der! Fordommene blusset opp blant dem: den nybygde kirken ville infisere hele det trygge samfunnet deres og gjøre det urent. Noe måtte gjøres.

Allerede under første gudstjeneste kom noe stinkende susende inn gjennom de åpne gluggene: poser fylt med avføring. Så eskalerte det: I sinne kastet en gjeng tenåringsjenter stein på kirken. I sinne grabbet den kristne vakten tak i en av dem, dro henne inn i kirken og rev av henne hijaben. I sinne gjøv de to gruppene løs på hverandre. *Les mer på s.2*

Hva skjedde så? Vi har lest om det før: "Lokal religiøs konflikt endte i blodbad!" "Titalls mennesker skutt i konflikt mellom religiøse grupper". Dette skjedde IKKE. Hidaya grep inn! Hun og andre lokale fredsmeglere gikk mellom og fikk roet ned konflikten. De hadde tatt Stefanusalliansens kurs i trosfrihet og fredssamtaler hos vår partner Procmura.

Både i Vest-Afrika og på Afrikas horn i øst, opplever de nå økt religiøs ekstremisme blant kristne og muslimer. Trusselbildet er svært spent, og behovet for lokale fredsmeglere er større enn noen gang!

Vil du gi en fredsgave og stoppe religiøse konflikter?

Gaveeksempel:

Skap en lokal
fredsmegler:

kr 375,-

Gaveeksempel:

Én dag med
trotsfrihetskurs
for 15 mennesker:

kr 730,-

Gaveeksempel:

Lønn en lokal
frivillig som
Hidaya:

kr 1700,-

v:pps

til 19013
- merk med:
fred

